

HOE INTERPRETEER JE DE RESULTATEN?

INLEIDING

SALTO is een signaaltoets. De toets geeft een signaal wanneer blijkt dat leerlingen onvoldoende taalvaardig zijn om in het eerste leerjaar vlot tot leren te komen. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen leerlingen die *nét* niet de drempel van noodzakelijke schoolse taalvaardigheid halen en leerlingen die zich verder onder deze minimumdrempel bevinden. De toets geeft niet aan waar specifieke (taal)problemen zouden kunnen liggen; daarvoor is verdere diagnose nodig. De toets geeft *wél* een betrouwbaar, globaal beeld van de schoolse taalvaardigheid van de leerlingen aan het begin van het lager onderwijs.

In die zin vervult de toets de functie van een 'knipperlicht'. Omdat de toets aan het begin van het schooljaar wordt afgenomen, is het mogelijk om de nodige maatregelen te nemen en leerlingen die hulp nodig hebben, intensief te ondersteunen. Bij leerlingen die onvoldoende taalvaardig blijken te zijn, kan de leerkracht (en de rest van het schoolteam) de nodige acties nemen om de taalvaardigheid van deze leerlingen te verhogen, op een moment dat het nog niet te laat is.

De toets wil dus in de eerste plaats leerkrachten aanzetten om taalproblemen aan te pakken, maar heeft absoluut niet de bedoeling om leerlingen te selecteren, om de leerlingengroep in zogenaamde 'niveaus' in te delen of leerlingen door te verwijzen naar het buitengewoon onderwijs of weer naar het kleuteronderwijs. Ook daarom is het belangrijk dat SALTO aan het begin van het schooljaar wordt afgenomen.

Wat betekenen de toetsresultaten nu concreet? Hoe kunt u de toetsscores van de leerlingen interpreteren? Hieronder geven we aanwijzingen voor het interpreteren van de toetsresultaten.

TOETSRESULTATEN INTERPRETEREN

De toetsresultaten kunt u op twee manieren bekijken, namelijk op het niveau van de individuele leerling en op het niveau van de klas.

Met SALTO kunt u op klasniveau nagaan hoe het gesteld is met de schoolse taalvaardigheid van de leerlingen. Bijvoorbeeld, hoeveel leerlingen halen het minimumniveau? Hoeveel niet? Hoe algemeen stelt zich het probleem van taalvaardigheid in de klas?

Op het niveau van de individuele leerling kunt u nagaan hoe de leerling presteert ten opzichte van het te behalen criterium. Het criterium in deze toets is het minimale niveau van schoolse taalvaardigheid waarover een leerling aan het begin van het eerste leerjaar moet beschikken om vlot tot leren te komen. U kunt (ook visueel voorgesteld op de grafiek die gemaakt wordt) zien of de leerling het minimale niveau haalt en hoe ver hij boven of onder de drempel zit.

1 Twee cesuren

In SALTO zitten opdrachten met een verschillende moeilijkheidsgraad. Als je die op een toetsladder ordent, is de vraag tot welk punt of welke opdracht leerlingen moeten kunnen opklimmen opdat ze het 'minimumniveau' halen. Een dergelijk punt op de toetsladder noemen we een cesuur. Voor SALTO is er gekozen voor twee cesuren. Leerlingen die de onderste cesuur niet halen, beschikken zeker niet over de minimale schoolse taalvaardigheid Nederlands (probleemgroep). De cesuur daarboven (cesuur 1) geeft het te behalen minimumniveau aan. Leerlingen die zich tussen de twee cesuren bevinden, beschikken net niet over voldoende taalvaardigheid (risicogroep).

De cesuren werden vastgelegd door mensen uit het Vlaamse onderwijs: leerkrachten eerste leerjaar, directies, begeleiders enz. Zij legden op twee plaatsen de cesuren vast: cesuur 2 op 20 en cesuur 1 op 27. Met deze twee cesuurpunten wordt de groep leerlingen in drie groepen verdeeld (zie 2).

- Als leerlingen minimaal een score van 27 op 39 halen, behoren ze tot groep 1 ('voldoende taalvaardig').
- Halen ze tussen 20 en 26, dan horen ze tot de risicogroep.
- Als ze minder dan 20 scoren, dan horen ze tot de probleemgroep.

2 Hoe presteert de individuele leerling?

Bekijk de individuele score van de leerling.

Op basis van de totaalscore behoort een leerling tot één van onderstaande groepen:

Groep 1	Groep 2	Groep 3
OK	Risico	Probleem
≥ 27	20-26	< 20
Een leerling die tot deze groep behoort, beschikt over de schoolse taalvaardigheid Nederlands die minimaal nodig is om in een eerste leerjaar vlot tot leren te komen.	Een leerling die tot deze groep behoort, beschikt <u>net niet</u> over de schoolse taalvaardigheid Nederlands die minimaal nodig is om in een eerste leerjaar vlot tot leren te komen. Bijgevolg bestaat de kans dat hij zwakker zal presteren in het eerste leerjaar. Dit is een zogenaamde risicoleerling. De leerkracht zou er bijvoorbeeld toe kunnen overgaan om via observatie of andere vormen van brede evaluatie meer informatie te verzamelen over de betreffende leerling. Mogelijk spelen ook andere factoren dan taalvaardigheid een rol.	Een leerling die tot deze groep behoort, beschikt zeker <u>niet</u> over de minimale schoolse taalvaardigheid Nederlands die nodig is om in het eerste leerjaar te kunnen volgen. Bijgevolg loopt hij zeer grote kans op leermoeilijkheden. Deze leerling zal intensief moeten worden ondersteund op het vlak van taalvaardigheid.
Zie Wat na SALTO? 'Acties op klasniveau: actie 1'	Zie Wat na SALTO? 'Acties op klasniveau: actie 1'	Zie Wat na SALTO? 'Acties op klasniveau: actie 2'

Tabel 1: Beschrijving van 3 groepen leerlingen op basis van cesuren

Hoe interpreteer je de resultaten?

3 Hoe presteert de klas?

Bekijk het klasgemiddelde en de mediaan in de tabel onderaan het excel-blad. Ga ook na hoe de verschillende leerlingenscores zich ten opzichte van elkaar verhouden. Op basis hiervan kan u nagaan of taalvaardigheid een structureel probleem is in de klas, dan wel een individueel probleem van enkele leerlingen.

Mogelijke klasscenario's:

- Structureel probleem in de klas:
 - De meeste leerlingen van de klas behoren tot groep 2: deze leerlingen moeten in het oog gehouden worden. Structurele aandacht voor algemene, schoolse taalvaardigheid doorheen alle lessen is noodzakelijk.
 - De meeste leerlingen van de klas behoren tot groep 3: deze leerlingen hebben extra, gerichte ondersteuning nodig. Naast de structurele aandacht voor schoolse taalvaardigheid doorheen alle lessen, zal ook op klas- en schoolniveau moeten worden nagedacht hoe extra ondersteuning voor deze leerlingen kan worden gerealiseerd.
- Individueel probleem van enkele leerlingen:
 - Enkele leerlingen van de klas behoren tot groep 2: de leerkracht zal ervoor moeten zorgen dat deze leerlingen goed opgevolgd en begeleid worden. Dit zijn leerlingen die vaak uit het oog worden verloren.
 - Enkele leerlingen van de klas behoren tot groep 3: de leerkracht zal deze leerlingen individueel moeten ondersteunen en indien nodig verder differentiëren op leerlingniveau.